

psychologists, political scientists and representatives of other branches of knowledge, the methodology of which, along with the general, also has the special.

References:

1. Плутарх. *Порівняльні життєписи* / Пер. Й. Кобова, Ю. Цимбалюка. К. : Дніпро, 1991. 448 с.
2. Макиавелли Н. *Державець*. К: Изд-во Фолио. 2019. 121 с.
3. Карлейль Т. *Герои и героическое в истории*. М.: Эксмо, 2008.

ОПЕРАТИВНЕ СИТУАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯМ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Арбузова Т.В., канд. екон. наук, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-економічним розвитком територіальних громад можна ефективно управляти як з використанням традиційних механізмів публічного управління та жорстко спеціалізованої структури, так і з урахуванням динамічності організації, її здатності втілювати змінювані цілі управління. Це можливо забезпечити за умови взаємодії двох підходів: вирішення функціональних стабільних завдань та ситуаційних оперативних, змінних. Розв'язання навіть звичайних питань часто набуває проблемного характеру в нових умовах, що потребує застосування ситуаційного управління з урахуванням внутрішніх і зовнішніх впливів для мінімізації ризиків та недопущення або нівелювання наслідків реалізації сценарію ефекту доміно [1].

Актуальна ситуація як набір конкретних обставин (подій, явищ, процесів, прецедентів) в конкретний проміжок часу, що справляють визначальний вплив на організацію, є ключовою характеристикою ситуаційного підходу, який вимагає специфічного для управління способу мислення щодо її усвідомлення, ідентифікації та можливості вирішення чи адекватної реакції на неї. На нашу думку, розпочата 24.02.2022 р. війна РФ проти України й ті виклики, з якими раптом довелося стикнутися нашій державі та її адміністративно-територіальним одиницям, є прикладом дії таких обставин. Ситуаційне управління функціонуванням територіальної громади полягає у виробленні, прийнятті та реалізації рішень управлінським персоналом місцевої влади у реально виниклому чи такому, що складається стані. Хрестоматійне протікання управлінського процесу не виключає, а навіть потребує застосування специфічних прийомів у конкретній ситуації для результативного й ефективного досягнення цілей публічної організації.

Засадничими принципами ситуаційного управління органу місцевого самоврядування, які реалізуються у тісній взаємодії між собою, є принципи компетентності керівництва місцевої влади, відсутності прецедентів у минулому, системному взаємозв'язку ситуаційних змінних, подвійного впливу чинників, постійності, безперервності та безповоротності змін, швидкої реакції

(адаптивності), наявності передумов до змін, пріоритетності людського чинника, оптимального співвідношення витрат і результатів, апріорного рішення, формування змін публічної організації [1]. Принципи реалізуються з використанням арсеналу методів та інструментів ситуаційного управління для цільового впливу на керований об'єкт – територіальну громаду. Методи системного й ситуаційного (адаптивного) оперативного аналізу, діагностики, аналогій, декомпозиції, генетичного, факторного, крос-факторного, морфологічного аналізу, теорії ігор, імітаційного моделювання, експертно-аналітичні методи тощо найчастіше застосовують у ситуаційному управлінні. Для різнобічного моніторингу керованого об'єкта та уникнення прорахунків найбільша якість і ефект управління досягається при комбінації ряду методів.

З метою своєчасного реагування на наявні або очікувані ситуації зміни умов функціонування територіальної громади, причини, чинники й симптоми дестабілізації її стану, виявлення основних ланок проблемних процесів органі місцевого самоврядування вдаються до формування адаптивних елементів організаційних структур для інформаційного забезпечення тактики своєї поведінки, що відповідатиме реальним умовам територіального соціально-економічного розвитку. Приміром, з 1 січня 2019 року в м. Біла Церква створено Центр оперативного реагування Департаменту ЖКГ Білоцерківської міської ради, що функціонує у режимі 24/7. До компетенції ЦОРу належить комунікація між мешканцями територіальної громади та місцевою владою щодо оперативного прийняття звернення, фіксації на онлайн карті та зв'язку з компетентною організацією для подолання актуальних проблем. Насампочатку до функцій цього елемента організаційної структури управління ДЖКГ БМР належало розв'язання питань оперативності та якості надання житлово-комунальних послуг: на першому місці, як правило, були звернення громадян щодо проблем електропостачання (в середньому 20%), на другому – водопостачання та водовідведення (15%). Третя позиція в різні періоди належить питанням поводження з безпритульними тваринами, утримання будинків і прибудинкових територій, ліфтів, вуличного освітлення, поводження з побутовими відходами, надання транспортних та соціальних послуг тощо [2]. Крім традиційних функцій, нині в умовах режиму воєнного стану ЦОР інформує містян про заходи безпеки, отримує й координує дані про їх порушення, комунікує з органами правопорядку й військовою адміністрацією, надає допомогу в реалізації послуг населенню щодо евакуації, координує волонтерську роботу й таке інше. Подібні структури (центри, служби, відділи) створені й успішно діють на території більшості громад України.

Отже, оперативне ситуаційне управління територіальною громадою, по-перше, це засіб з'ясування актуальних ситуаційних потреб (попиту) на послуги муніципальної влади та реагування на них, по-друге, є каналом зворотного зв'язку між громадою та органом місцевого самоврядування, по-третє, є критерієм оцінки результативності та ефективності (адаптивності) вирішення оперативної управлінської ситуації й сили можливостей використання публічної влади (пропозиції) та її впливу на розвиток територіальної громади.

Список використаних джерел:

1. Wiśniewski, Michał (2016): *Concept of situational management of safety critical infrastructure of state, Foundations of Management, ISSN 2300-5661, De Gruyter, Warsaw, Vol. 8, Iss. 1, pp. 297-310, <https://doi.org/10.1515/fman-2016-0023>.*

2. *Центр оперативного реагування Білої Церкви звітує за серпень: 935 дзвінків, виконано 855 звернень. 03.09.2021. URL: <https://bez-tabu.com.ua/tsentr-operatyvnogo-reaguvannya-biloyi-tserkvy-zvityue-za-serpen-935-dzvinkiv-vykonano-855-zvernen/>(дата звернення: 20.05.2022).*

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ

Гавриченко Д. Г., канд. мед. наук

Одеський медичний інститут

Міжнародного гуманітарного університету

З початку 2021 року внаслідок реформи децентралізації змінився адміністративний устрій України, метою якої стало створення та розвиток повноцінного середовища для мешканців громад, що не можливо без соціальної складової – охорони здоров'я.

У звіті НСЗУ за 2020 рік було зазначено, що каталізаторами змін у медичній сфері є дві складові за 2018-2020 рр. По-перше, це договір про медичне обслуговування населення за Програмою медичних гарантій, який укладають заклади охорони здоров'я з НСЗУ. Він спирається на механізм оплати за результат і тим самим забезпечує справедливий розподіл фінансів у сфері охорони здоров'я та формує передумови для сталого розвитку тих надавачів медичних послуг, які працюють в інтересах пацієнта і створюють можливості для підтримки і розвитку власних співробітників По-друге, це відкриті дані електронної системи охорони здоров'я Ці дані є підґрунтям для всіх зацікавлених сторін у прийнятті зважених рішень: для пацієнтів – при виборі лікаря та лікувального закладу для отримання якісних медичних послуг; для керівників – при розробці та реалізації стратегії розвитку медичного закладу; для органів місцевого самоврядування – при формуванні спроможної мережі закладів охорони здоров'я для покращення якості життя громадян; для органів державної влади та управління – при розробці та реалізації політики у сфері охорони здоров'я [1].

Одним із пріоритетів для новостворених об'єднаних територіальних громад у 2021 році став розвиток медичної інфраструктури в регіоні. Представниками міжрегіональних департаментів Національна служба здоров'я України (НСЗУ) впродовж 2020-2021 років проведено зустрічі з представниками місцевої влади у регіонах, надано консультації щодо можливостей розвитку окремих медичних закладів, формування ефективної мережі, а також новел законодавства у вказаній сфері.

Реорганізація мережі закладів охорони здоров'я, що надають вторинну медичну допомогу передбачає поетапну структурну перебудову регіональної